

ПРОЕКТЕН ФИШ ЗА ИНВЕСТИЦИОННА МЯРКА

Община	Кърджали
Лице за контакт – име, длъжност, имейл и телефон	Надежда Цветкова, н-к отдел „СПУП“, ip_kj@mail.bg, 0888 841898

1. Название на инвестиционната мярка

Адаптация на синьо-зелената инфраструктура в стара градска част на град Кърджали към ефектите от измененията на климата

2. Резюме - Общо кратко описание на мярката

Целта на инвестиционната мярка е разширяване на синьо-зелената инфраструктура в старата част на град Кърджали. Обектът на интервенция е част от площад „Хаджи Димитър“, който поради вида на настилката и липса на растителност е своеобразен топлинен остров през летните месеци. Мярката е насочена към преодоляване на ефекта на „топлинния остров“, както и съхраняване и използване на дъждовните води. Дейностите включват проектиране на новата инфраструктура, изпълнение на строително-монтажни дейности за изграждане на система за съхранение и използване на дъждовните води, оформяне на воден елемент-стена, алеи, места за рекреация и озеленяване с растителни видове, подходящи за климатичните промени.

3. Обект и място

Обектът на интервенция е част от площад „Хаджи Димитър“, който се намира в старата част на град Кърджали, която е изключително гъсто застроена, със слабо озеленяване, като на места то почти липсва. Той попада в първи климатичен район на града, определен в Общият устройствен план на общината, характеризиращ се с гъста застройка, която обуславя висока степен на нагриване на инфраструктурата. Старите керемидени покриви, липсата на саниране на сградите и асфалтовите улици превръщат това място в своеобразен топлинен остров през летните месеци.

Парцелът е с площ 1081 кв.метра и е с малък наклон, който увеличава повърхностните води при обилни валежи.

Целият терен, както и съседните площи са общинска собственост и е определен за обществено ползване.

Площадът е разположен на една от основните транспортни артерии на града, в непосредствена близост до Пазар на производителите-Кърджали и главната търговска улица в града, което води до непрекъснат поток от хора и автомобили. Кръговото кръстовище на площада е изключително натоварена пътна артерия, която разпределя автомобилните потоци към кв. „Боровец“, зоната за отдих „Енчец“ на яз. „Кърджали“, както и е изход към гр. Хасково и гр. Пловдив. Тази артерия осигурява достъпа до центъра на града на над 7000 жители, като голяма част от тях са от маргинализирани общности, вкл. роми.

В град Кърджали има още няколко сходни терена, на които в бъдеще може да се мултиплицира мярката, като например централния площад на града и входа на парк „Простор“.

Извадка от кадастралната карта на град Кърджали

Снимка на частта от площад „Хаджи Димитър“ – обект на интервенция

4. Дейности

Мярката включва следните дейности:

- Изработване на инвестиционен проект за превръщането на част от площад „Хаджи Димитър“ в „синьо-зелен остров“;
- Изпълнението на строително-монтажни дейности, включващи:
  - премахване на съществуващата настилка;
  - изграждане на система за съхранение на дъждовните води;
  - изграждане на синьо-зелена инфраструктура - воден елемент- стена;

- зелена инфраструктура – оформяне на зелена площ с подходящи растителни видове. (Ще бъдат използвани неинвазивни растителни видове, подходящи за климатичните условия на мястото);
- оформяне на подходи, алеи и места за рекреация;
- Осъществяване на авторски и строителен надзор на изпълнението на строително-монтажните работи;
- Въвеждане на обекта в експлоатация;
- Провеждане на информационни дни сред общността за популяризиране на инвестиционната мярка - при проектирането /представяне на идейни проект/, при изграждането – ден за представяне на проекта при стартиране и ден при завършването на обекта – откриване на обекта, отразяване в местната и регионална преса;
- Финансово и техническо управление на изпълнението на инвестиционната мярка.

5. Заплаха, към която се прави адаптация

За региона са идентифицирани и разгледани рискове от изменението на климата, дължащи се на повишаване на температурата и влиянието върху хидроложкия цикъл. Промяната в хидроложкия цикъл се изразява в намаляване на периодите и количествата валежи, както и засилващата се тенденция на увеличаването на краткотрайни, проливни дъждове.

Предложената мярка е насочена към адаптация и смекчаване на двете заплахи – ефекта на топлинния остров и увеличаването на обема на повърхностните води.

Събраните данни за средномесечните температури за периода 2016-2022 г. показват стабилна тенденция на увеличаване на средномесечните им стойности, както и удължаване на периодите с по-високи от нормата дневни температури. Същевременно вида на застрояване на градската среда обуславя още по-голямо нагриване на стените и улиците, което води до проява на ефекта на топлинния остров.

Данните за валежите от същия период потвърждават идентифицираната заплаха от промяна на количеството валежи и засилване на тенденцията за по-редки периоди на валежи с по-висок интензитет.

6. Използван опит от Норвегия и/ или от доклада за добри практики:

При избор на мярка се водихме от опита на норвежките партньори от град Берген за овладяване на повърхностните води. Особено впечатление ни направиха пространствените и техническите решения в Хостайнер парк и парк Лингхаугпаркен, за овладяване на повърхностните води чрез частично отваряне на речното корито и превръщането на терена в рекреативна зона.

Също така използвахме опита на град Търнава, Словакия и град Вроцлав, Полша, които са представени в доклада на Западно-норвежкия изследователски институт.

7. Иновация:

Концепцията на инвестиционната мярка включва три иновативни за община Кърджали елемента, а именно:

- Система за съхранение на дъждовната вода и използването на събраната вода за поливане през летния период и евентуално за захранване на водните площи - ще се приложи за първи път в региона;
- Промяната на градската среда от „типичен” площад в част от синьо-зелената система на града;
- Изборът на растителните видове през призмата на адаптация към повишаване на температурите и засушаването.

8. Индикативен бюджет на проектната идея:

Общата индикативна стойност на мярката е 485 480,00 лв. с ДДС, от които за:

- Изготвяне на инвестиционния проект на фаза „Работен” и авторски надзор – 2 400,00 лв.
- Изпълнение на строително-монтажните работи- 480 000,00 лв.
- Строителен надзор- 1 800,00 лв.
- Инвеститорски контрол –320,00 лв.;
- Подготовка и провеждане на информационни дни – 960,00 лв.

9. Проектна готовност:

Мярката е на фаза проектна идея.

10. Начин на възлагане:

Дейностите по проектиране и изграждане на синьо-зелената инфраструктура, както и извършването на строителен надзор ще бъдат възложени на външни изпълнители след провеждане на открити процедури за избор, съгласно изискванията на Закона за обществените поръчки.

11. Съответствие с общинските политики – планове, стратегии:

Инвестиционната мярка съответства на

- ✓ Общия устройствен план на град Кърджали;
- ✓ Приоритет 2. „Разширяване и модернизирание на техническата инфраструктура и благоустрояване на населените места” от проекта за План за интегрирано развитие на община Кърджали 2021-2027 г.

12. Синергичен ефект и връзка с други изпълнени или планирани проекти в градския район:

Проектната идея надгражда резултатите от проект „Ремонт и рехабилитация на улици и тротоари в град Кърджали“, който се финансира по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. Един от обектите на интервенция по този проект бе „Ремонт и рехабилитацията на уличната мрежа и въвеждане на енергоспестяващо улично осветление на ул. „Иван Вазов“, ул. „Добруджа“, ул. „Св. Климент Охридски“ и на площад „Хаджи Димитър“. В резултата от проекта бе извършен основен ремонт на тротоарите и уличните платна на трите улици, бе реконструирано кръстовището с кръгово движение на площада, както и бе поставено енергоспестяващо осветление. С реализирането на инвестиционната мярка на площад „Хаджи Димитър“ ще се модернизира изцяло градската среда в този район на града.

13. Резултати от консултативната среща

Консултативната среща бе проведена на 05.07.2022 г., от 10.00 часа в залата на Бизнес-инкубатор в град Кърджали. В срещата се включиха 45 участници – представители на Община Кърджали, Общински съвет – Кърджали, Камарата на архитектите, Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране и неправителствени организации.

В процеса на дискусията всички присъстващи подкрепиха предложената от експертния екип инвестиционна мярка. Представителите на неправителствените организации коментираха възможностите, сходни мерки да бъдат приложени и в кв. „Възрожденци“, на входовете на парковете „Горубсо“ и „Простор“. Също така отправиха предложение в информационната кампания за популяризиране на мярката да бъдат включени учебните заведения, които се намират в близост до площада.

Това предложение бе разширено от зам. кмета на общината с ресор „Строителство“ с включването на всички учебни заведения на територията на града, тъй като младите хора могат да предложат нови идеи.

Главния архитект на общината отправи предложения за промяна на законодателството в посока включването на зелените покриви като задължителен елемент при новите сгради извън приетите проценти на озеленяване, изграждането на обществени „зелени“ паркинги, както и делегирането на права на местната власт за преценка и одобрение на градоустройствените решения.

Част от въпросите, които се обсъждаха на срещата бяха свързани с поддръжката на новата синьо-зелена инфраструктура, възможностите за запазването на съществуващата растителност, както и възможностите за прилагането на сходни мерки по селата в общината.

От участниците постъпиха следните предложения:

- изграждане на централна зона с повече водни елементи;
- оползотворяване на „водното огледало“;
- организиране и провеждане на среща на местно ниво на камарите на архитектите, инженерите и строителите за обсъждането на проблемите в градската среда, свързани с адаптацията към климатичните промени;
- по-задълбочено обучение на ученици и студенти от инженерни специалности по отношение на смекчаване и адаптация към климатичните промени.

14. Нещо друго, специфично за тази мярка:

Чрез реализирането на инвестиционната мярка ще се постигне намаляване на температурите през летните месеци в тази част на града. Също така посадените растения ще адсорбират въглеродния двуокис от автомобилния трафик в района, което ще намали нивото му. Новосъздадените зелени площи ще повлияят върху нивото на праховите частици в района.

Новата синьо-зелена инфраструктура ще промени облика на площада и ще създаде по-благоприятна жизнена среда както за гражданите, живеещи в района, така и за посетителите на пазара и търговските обекти.

Една от планираните дейности включва популяризиране на инвестиционната мярка чрез провеждане на информационни дни сред гражданите и разпространение на информация чрез медиите.

